

HELSINKI COMMITTEE FOR HUMAN RIGHTS

ХЕЛСИНШКИ КОМИТЕТ ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
KOMITETI I MAKEDONYA CUMHURİYETI'NİN HELSINKI PER TE DREPTAT E HJERUT I REPUBLIKES SE MAKEDONISEE
HELSINKI TI- NDREPTULI-A E MANUŠENGERE OMLUIDIREPUBLICA NEJAMIJA KI
COMITET DI HELSINKO
HELSINKI
COMITETI BASO
E MANUŠENGERE
NEJAMIJA KI
REPUBLKA MAKEDONJA
ХЕЛСИНШКИ КОМИТЕТ ЗАЉУДСКА ПРАВА РЕПУБЛИКЕ МАКЕДОНИЈЕ
Наум Наумовски Борче 83; 1000 Скопје, Р. Македонија; тел/факс: + 389 2 311 9073; +389 2 329 0469
Naum Naumovski Borche 83; 1000 Skopje; R. Macedonia; tel/fax: + 389 2 311 9073; +389 2 329 0469

Месечен извештај за човековите права во Република Македонија ЈУНИ-ЈУЛИ 2018

СОДРЖИНА

ДИСКРИМИНАЦИЈА

- Дискриминација во пристап до музеј

ГОВОР НА ОМРАЗА

- Нулта толеранција од општеството кон говорот на омраза!

ДЕЛА ОД ОМРАЗА

- Трагична смрт на младо момче како резултат на криминал од омраза
- Злоупотреба на трагичната смрт на Н.С. за ширење на говор на омраза и повикување на одмазда

СЕМЕЈНО НАСИЛСТВО

- Некоординација помеѓу надлежните институции за заштита на жртвите од семејно насилство

СОЦИЈАЛНИ ПРАВА

- Право на домување на лица во социјален ризик и други ранливи категории

РАБОТНИЧКИ ПРАВА

- Јавна расправа на Комисијата за еднакви можности на жените и мажите за Законот за работни односи

ЛГБТИ

- Новиот Закон за спречување и заштита од дискриминација во Собраниска процедура

ЈУНИ-ЈУЛИ 2018

HELSINKI COMMITTEE FOR HUMAN RIGHTS

ХЕЛСИНШКИ
КОМИТЕТ ЗА ЧОВЕКОВИ
ПРАВА НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА

КОМИТЕТ И
HELSINKI
PER TE DREJTAT E NJERIUT
I REPUBLIKES SE
MAKEDONISE E

MAKEDONYA
CUMHURİYETI'NİN
HELSINKI
İNSAN HAKLARI KOMİTESİ

COMITET DI
HELSINKI
TI- NDREPTULI-A
OMLUIDIREPUBLICA
M A C H E D O N I A

HELSINKI
COMITETI BASO
E MANUSËNGERE
NEJAMIJA KI
REPUBLICA MAKEDONIA

ХЕЛСИНШКИ
КОМИТЕТ ЗАЉУДСКА
ПРАВА РЕПУБЛИКЕ
МАКЕДОНИЈЕ

Наум Наумовски Борче 83; 1000 Скопје, Р. Македонија; тел/факс: + 389 2 311 9073; +389 2 329 0469
Naum Naumovski Borche 83; 1000 Skopje; R. Macedonia; tel/fax: + 389 2 311 9073; +389 2 329 0469

ДИСКРИМИНАЦИЈА

ДИСКРИМИНАЦИЈА ВО ПРИСТАП ДО МУЗЕЈ

На 16.07.2018 во Хелсиншкиот комитет за човекови права се обрати странка, која пријави дискриминација врз основа на личен и семеен статус во пристап до Музејот за илузии “Илузиум. Согласно тврдењата на странката, во Музејот за илузии “Илузиум” предвиден е семеен попуст за купување на билети само за двородителските семејства кои имаат две деца, додека пак за еднородителските семејства не е предвиден ваков попуст. Странката го посетила музејот на 07.06.2018 година, ден по отворањето на истиот и прашала колку чини семеен билет за еднородителски семејства. На тоа добила одговор дека музејот нема предвидено семејни билети за еднородителски семејства и дека ваквите билети се предвидени само за двородителски семејства со две деца. Согласно ценовникот на музејот кој може да се најдат на веб страната на музејот, цената на билет за возрасни чини 300 денари, цената на билет за деца од 5 до 14 години чини 200 денари, додека цената на семеен билет за двајца родители и две деца чини 700 денари. Вака поставениот ценовник на музејот е дискриминаторски кон еднородителските семејства кои не можат да искористат попуст за своите деца. Воедно вака дефинираниот семеен билет не може да биде искористен од згрижувачките семејства или семејствата кои се старатели на деца, што претставува директна дискриминација врз основа на личен и семеен статус.

Дополнително, од ценовникот на музејот воочливо е дека билет по цена од 300 денари може да се купи само за деца од 5-14 години. Согласно чл. 11, ст. 1, од Законот за заштита на децата, како дете во смисла на овој закон се смета секое лице до наполни 18 години живот, како и лица со пречки во телесниот и менталниот развој до наполни 26 години. Согласно Конвенцијата за правата на детето, дете е секое човеково суштество кое не навршило осумнаесет години од животот, доколку, врз основа на закон кој се однесува на детето, полнолетството не се стекнува порано. Ограничувањето и поставувањето на возрасна граница од 5-14 години за купување на билет за деца од страна на музејот, претставува директна дискриминација врз основа на возраст.

За конкретниот случај Хелсиншкиот комитет заедно со останатите членки на Мрежата за заштита од дискриминација ќе поднесе претставка до Комисијата за заштита од дискриминација.

Препорака: Апелираме Музејот за илузии “Илузиум” да престане со дискриминаторската пракса во пристап до музејот врз основа на личен и семеен статус кон еднородителските семејства, згрижувачките семејства и семејствата кои се старатели на деца и дискриминација врз основа на возраст врз децата кои не припаѓаат на возрасната граница од 5 до 14 години и да овозможи семеен билет за еднородителските, згрижувачките и семејствата кои се старатели на

HELSINKI COMMITTEE FOR HUMAN RIGHTS

 ХЕЛСИНШКИ
КОМИТЕТ ЗА ЧОВЕКОВИ
ПРАВА НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА

КОМИТЕТ И
 HELSINKI
PER TE DREJTAT E NJERIT
I REPUBLIKES SE
MAKEDONISE E

MAKEDONYA
CUMHURİYETI'NİN
 HELSINKI
İNSAN HAKLARI KOMİTESİ

COMITET DI
 HELSINKI
TI- NDREPTULI-A
OMLUIDIREPUBLICA
MAKEDONIA

 HELSINKI
COMITETI BASO
E MANUSHENGERE
NEJAMIJA KI
REPUBLIKA MAKEDONIA

 ХЕЛСИНШКИ
КОМИТЕТ ЗАЉУДСКА
ПРАВА РЕПУБЛИКЕ
МАКЕДОНИЈЕ

Наум Наумовски Борче 83; 1000 Скопје, Р. Македонија; тел/факс: + 389 2 311 9073; +389 2 329 0469
Naum Naumovski Borche 83; 1000 Skopje; R. Macedonia; tel/fax: + 389 2 311 9073; +389 2 329 0469

деца, по цена на семејниот билет за двородителските семејства, како и да овозможи билети по цена за деца за сите деца до 18 години.

ГОВОР НА ОМРАЗА

НУЛТА ТОЛЕРАНЦИЈА ОД ОПШТЕСТВОТО КОН ГОВОРОТ НА ОМРАЗА!

Во текот на јуни и јули, 2018 година забележано е загрижувачко разгорување на говорот на омраза во јавниот простор. Ваквата состојба е последица на политичкиот контекст и општествените случувања, но и резултат на поединечни настани. Така на пример, потпишувањето на договорот со Р. Грција во однос на спорот со името беше еден од главните провокатори на говор на омраза врз основ на етничка и политичка припадност, кој најмногу беше застапен на социјалните мрежи. Воедно, говор на омраза беше забележан и на протестите кои се одржаа во Скопје против договорот, најчесто проследени со националистички говор, но и говор на омраза кон различните етнички групи.

Во текот на јуни и јули од своите набљудувања и од доставените пријави, Хелсиншкиот комитет регистрира 7 случаи на говор на омраза (на платформата www.govornaomraza.mk), од кои карактеристични се 3 случаи кои предизвикаа значителна јавна реакција. Во првиот и најзначаен случај, станува збор за физички напад на 20 годишно момче, член на навивачката група Комити, кој почина поради сериозноста на повредите. Се смета дека мотивот за извршеното дело е меѓуетничка нетрпеливост, која подолго време опстојува меѓу навивачките групи и постојано се храни со говор на омраза. Воедно, случајот предизвика значителен говор на омраза во јавноста и на социјалните мрежи. Вториот случај се однесува на објава на социјалната мрежа Фејсбук од страна на Миленко Неделковски во однос на пожарите во Р. Грција. Во објавениот пост, Неделковски „се сити“ на последиците од масивните пожари во кои беа загубени човечки животи, истакнувајќи „АРНО БОГ ВИ ПРАВИ. Живи ве гори, сите до еден да изгорите“. По бројните реакции во јавноста, јавното обвинителство извести дека по допрен глас ќе истражува дали од страна на одредени личност на социјалните мрежи се ширел и промовирал говор на омраза. Хелсиншкиот комитет ја поздравува реакцијата на ЈО, особено имајќи ја предвид неговата неажурност во минатото во однос на говорот на омраза во јавниот простор. Во третиот случај, станува збор за ксенофобичен говор на омраза од страна на универзитетска професорка, Тања Каракамишева, која на својот Фејсбук профил објави текст во кој зборува за политиките на државата за прием на бегалци и мигранти. Притоа, ги „предупредува“ граѓаните за тоа како кога бегалците ќе се населат во државата, ќе крадат по домовите „ќе ги реметат“ нивните деца или „ќе силуваат се по ред“, користејќи навредувачки и омаловажувачки говор заснован на стереотипи и предрасуди. За овој случај, Хелсиншкиот комитет поднесе пријава до одделот за компјутерски криминал при Министерството за внатрешни работи.

HELSINKI COMMITTEE FOR HUMAN RIGHTS

 ХЕЛСИНШКИ
КОМИТЕТ ЗА ЧОВЕКОВИ
ПРАВА НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА

КОМИТЕТИ И
 HELSINKI
PER TE DREJTAT E NJERIUT
I REPUBLIKES SE
MAKEDONISE E

MAKEDONYA
CUMHURİYETİ'NİN
 HELSINKI
İNSAN HAKLARI KOMİTESİ

COMITET DI
 HELSINKI
TI- NDREPTULI-A
OMLUIDIREPUBLICA

 HELSINKO
COMITETI BASHO
E MANUSHENGERE
NEJAMIJA KI

 ХЕЛСИНШКИ
КОМИТЕТ ЗАЉУДСКА
ПРАВА РЕПУБЛИКЕ
МАКЕДОНИЈЕ

Наум Наумовски Борче 83; 1000 Скопје, Р. Македонија; тел/факс: + 389 2 311 9073; +389 2 329 0469
Naum Naumovski Borche 83; 1000 Skopje; R. Macedonia; tel/fax: + 389 2 311 9073; +389 2 329 0469

Она што е карактеристично за овие два месеци е дека за прв пат по долго време, јавноста го препозна говорот на омраза кој е често застапен и споменатите примери со говор на омраза беа жестоко осудени од страна на граѓаните.

Препорака: Надлежните институции (полицијата и јавното обвинителство) мора итно и неодложно да преземат мерки за гонење на лицата кои шират и промовираат говор на омраза во јавниот простор, со цел да се избегне сторувањето дела од омраза во иднина.

ДЕЛА ОД ОМРАЗА

ТРАГИЧНА СМРТ НА МЛАДО МОМЧЕ КАКО РЕЗУЛТАТ НА КРИМИНАЛ ОД ОМРАЗА

Месец Јуни е статистички најцрниот месец, бидејќи се случи настан поради кој животот го загуби млад 20 годишен човек, поради етничка омраза. После неколку месечното континуирано ширеше на говор на омраза, кој најинтензивно започна по гласањето за Законот за употреба на јазиците, етничката нетпреливост особено се разгоруваше помеѓу навивачките групи на македонците и албанците, а ескалираше со нападот врз младиот припадник на навивачка група Комити, кој после десетдневна кома им подлегна на сериозните повреди.

Во месец Јуни се регистрирани 12 инциденти од омраза, од кои дури 85,7 % се по етничка основа.

Препорака: Министерството за внатрешни работи да ја искористи картата од порталот на Хелсиншкиот комитет на која се мапирани „црни точки“ каде најчесто се извршуваат делата од омраза, да вложи повеќе напори за откривање на сторителите и да делува превентивно во насока на спречување на ваквите инциденти во иднина. Институтциите мора конечно да започнат да го таргетираат говорот на омраза, кој е причина за настанување на овие дела.

ЗЛОУПОТРЕБА НА ТРАГИЧНАТА СМРТ НА Н.С. ЗА ШИРЕЊЕ НА ГОВОР НА ОМРАЗА И ПОВИКУВАЊЕ НА ОДМАЗДА

Случајот од 29.06.2018 кога младото момче член на Комити беше претепано во Автокоманда, а на 09.07.2018 година им подлегна на повредите, дополнително во месец Јули беше повод за понатамошно ширење на говор на омраза и повикување на одмазда, кое нешто се обидоа да го злоупотребат и одредедени политички групи и поединци во јавноста и социјалните медиуми. Хелсиншкиот Комитет веднаш реагираше за овој случај преку испраќање на соопштение до јавноста, кое беше објавено и на фејсбук страната на злосторства од омраза. Исто така се

HELSINKI COMMITTEE FOR HUMAN RIGHTS

ХЕЛСИНШКИ
КОМИТЕТ ЗА ЧОВЕКОВИ
ПРАВА НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА

КОМИТЕТИ И
HELSINKI
PER TE DREJTAT E HJERIUT
I REPUBLIKES SE
MAKEDONISE E

MAKEDONYA
CUMHURİYETİ'NİN
HELSINKI
İNSAN HAKLARI KOMİTESİ

COMITET DI
HELSINKI
TI- NDREPTULI-A
OMLUIDIREPUBLICA
M A C H E D O N I A

HELSINSKO
COMITETI BASO
E MANUSËNGERE
NEJAMIJA KI
REPUBLKA MAKEDONJA

ХЕЛСИНШКИ
КОМИТЕТ ЗАЉУДСКА
ПРАВА РЕПУБЛИКЕ
МАКЕДОНИЈЕ

Наум Наумовски Борче 83; 1000 Скопје, Р. Македонија; тел/факс: + 389 2 311 9073; +389 2 329 0469
Naum Naumovski Borche 83; 1000 Skopje; R. Macedonia; tel/fax: + 389 2 311 9073; +389 2 329 0469

пишуваа постови за известување на јавноста за овој настан, но и постови за подигнување на свеста кај јавноста да се воздржат од понатамошен говор на омраза и насилства од омраза. До МВР и Основното јавно обвинителство испратени беа дописи со барање за информации за квалификацијата за ова дело и индикаторите дека е сторено од омраза. Од МВР добиен беше одговор дека преземени се сите потребни дејствија за откривање на сторителите и дека поднесени се кривични пријави до ОЈО. Од ОЈО добиено беше известување дека по извршената обдукција и прибирање на доказите делото е преквалификувано како Убиство на свиреп начин. Меѓутоа ниту МВР ниту ОЈО не одговорија на прашањата кои се однесуваа на квалификацијата на ова дело како дело сторено од омраза.

Во месец Јули се регистрирани 11 инциденти сторени од омраза, од кои 2 се врз мигранти кои транзитирале низ Македонија, 1 е на политичка основа и останатите 8 се по основ на етничка припадност.

Во Јули месец особено се издвојува тоа што само десетина дена по смртта на младиот Н.С., во градски автобус на ЈСП бр. 22 повторно имало тепачка предизвикана поради етничка нетрпеливост и повторно еден младинец е избоден со нож и повреден во ногата. Повторно ваквиот инцидент настанал помеѓу членови на навивачките групи Комити и Шверцери.

Препорака: Министерството за внатрешни работи да ја искористи картата од порталот на Хелсиншкиот комитет на која се мапирани „црни точки“ каде најчесто се извршуваат делата од омраза, да вложи повеќе напори за откривање на сторителите и да делува превентивно во насока на спречување на ваквите инциденти во иднина. Особено е важно инсититуциите на системот да делуваат навремено и соодветно при вакви инциденти, да ги квалификуваат соодветно и сторителите да бидат изведени пред лицето на правдата. Исто така е важо делата да бидат регистрирани како дела сторени од омраза и во нивните регистри како би можела да се добие точна и воедначена статистика за ваквите дела. И најважно од се е дека мора инситутциите конечно да започнат да го таргетираат говорот на омраза, кој е причина за настанување на овие дела.

СЕМЕЈНО НАСИЛСТВО

НЕКООРДИНАЦИЈА ПОМЕЃУ НАДЛЕЖНИТЕ ИНСТИТУЦИИ ЗА ЗАШТИТА НА ЖРТВИТЕ ОД СЕМЕЈНО НАСИЛСТВО

До Хелсиншкиот комитет за човекови права со барање за бесплатна правна помош се обрати странка за заштита од семејно насилство од нејзиниот поранешен партнер. Во своето барање наведе дека станува збор за континуирано психичко и физичко насилство по прекилот на нивната врска. Имено, по прекилот на нивната врска во 2016 година, нејзиниот

HELSINKI COMMITTEE FOR HUMAN RIGHTS

HELSINKI
КОМИТЕТ ЗА ЧОВЕКОВИ
ПРАВА НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА

КОМИТЕТИ И
HELSINKI
PER TE DREJTAT E HJERIUT
I REPUBLIKES SE
MAKEDONISE E

MAKEDONYA
CUMHURİYETİ'NİN
HELSINKI
İNSAN HAKLARI KOMİTESİ

COMITET DI
HELSINKI
TI- NDREPTULI-A
OMLUIDIREPUBLICA
MAKEDONIA

HELSINSKO
COMITETI BASO
E MANUSËNGERE
NEJAMIJA KI
REPUBLKA MAKEDONJA

HELSINKI
КОМИТЕТ ЗАЉУДСКА
ПРАВА РЕПУБЛИКЕ
МАКЕДОНИЈЕ

Наум Наумовски Борче 83; 1000 Скопје, Р. Македонија; тел/факс: + 389 2 311 9073; +389 2 329 0469
Naum Naumovski Borche 83; 1000 Skopje; R. Macedonia; tel/fax: + 389 2 311 9073; +389 2 329 0469

поранешен партнер во последните две години секојдневно и врши психичко семејно насилство, упатувајќи закани по мојот живот и животот на нејзините блиски. Странката повеќе пати пријавувала во надлежната полициска станица за закани кои што ги добивала, меѓутоа истите биле заведени во евиденцијата како поплаки, а закани се интензивирале по секоја пријава. Од страна на полицијата во ниту еден момент не е известно Основното јавно обвинителство, иако постојат елементи на кривична одговорност кај сторителот на насилството. Странката континуираното насилство го пријавила и во надлежниот центар за социјални работи, меѓутоа според нејзините наводи, предметот бил затворен од страна на тимот поради тоа што не можеле да воспостават контакт со сторителот на насилството.

Правниот тим на Хелсиншкиот комитет ѝ обезбеди правно советување и правна помош на странката да поднесе предлог за изрекување на привремени мерки за заштита од семејно насилство до надлежниот суд. На првото рочиште по предлогот за привремени мерки, странката беше придружувана од претставничка на Хелсиншкиот комитет согласно член 9 од Законот за превенција, спречување и заштита од семејно насилство. На рочиштето не беше присутен противникот, а поради неуредна достава на покана за рочиште, од кои причини судијата донесе решение да се испрати известување до овластен командир на ПС за давање нужна помош при вршење уредна достава. Со оглед на тоа што не беа исполнети условите за одржување на расправата, истата се одложи за месец септември за 2 месеци од првата расправа. Со ваквото постапување, судот го прекршува начелото на итност согласно член 44 од Законот за превенција, спречување и заштита од семејно насилство.

Ова не е прв случај каде што жртвите на семејно насилство не добиваат итна и ефективна заштита од страна на надлежните институции. Во повеќе наврати, Хелсиншкиот комитет има реагирано за ваквото постапување, особено од страна на полицијата и центрите за социјална работа како институции кои имаат специјална надлежност за навремена и ефективна заштита на жртвите од семејно насилство. Воедно, при мониторингот на судските постапки, беше забележано дека судот во најголем дел од предметите го прекршува начелото на итност во постапувањето по привремените мерки за заштита од семејно насилство.

Недостатокот на одговорно и должно постапување на надлежните институции неретко предизвикуваат директна опасност за жртвите кои се охрабриле да го пријават случајот и да покренат постапка за сопствена заштита.

Препорака: Согласно член 59 став 2 од Законот за превенција, спречување и заштита од семејно насилство е воспоставен протоколот за меѓусебна соработка на надлежните институции и здруженија за заштита и спречување од семејно насилство. Основна цел на овој протокол е воспоставување на делотворна меѓусебна соработка на надлежните институции и здруженија, за да се обезбеди итна и ефикасна заштита и поддршка на жртвите на семејно насилство, спречување на идно насилство и одговорност на сторителот на семејно насилство. Во таа насока, неопходно е имплементирање на овој протокол во пракса со оглед на фактот

HELSINKI COMMITTEE FOR HUMAN RIGHTS

ХЕЛСИНШКИ
КОМИТЕТ ЗА ЧОВЕКОВИ
ПРАВА НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА

КОМИТЕТ И
HELSINKI
PER TE DREJTAT E HJERIUT
I REPUBLIKES SE
MAKEDONISE E

MAKEDONYA
CUMHURİYETI'NİN
HELSINKI
İNSAN HAKLARI KOMİTESİ

COMITET DI
HELSINKI
TI- NDREPTULI-A
OMLUIDIREPUBLICA
M A C H E D O N I A

HELSINKI
COMITETI BASO
E MANUSHENGERE
NEJAMIJA KI
REPUBLKA MAKEDONJA

ХЕЛСИНШКИ
КОМИТЕТ ЗАЉУДСКА
ПРАВА РЕПУБЛИКЕ
МАКЕДОНИЈЕ

Наум Наумовски Борче 83; 1000 Скопје, Р. Македонија; тел/факс: + 389 2 311 9073; +389 2 329 0469
Naum Naumovski Borche 83; 1000 Skopje; R. Macedonia; tel/fax: + 389 2 311 9073; +389 2 329 0469

што во овој момент е забележана голема некоординација помеѓу институциите во областа на заштита на жртвите од семејно насилство.

СОЦИЈАЛНИ ПРАВА

ПРАВО НА ДОМУВАЊЕ НА ЛИЦА ВО СОЦИЈАЛЕН РИЗИК И ДРУГИ РАНЛИВИ КАТЕГОРИИ

До Хелсиншкиот комитет за човекови права на Република Македонија се обратија повеќе за лица во социјален ризик и други ранливи групи кои не се станбено обезбедени, со апел за помош во однос на нивните станбени потреби. Граѓаните кои побараа помош наведоа дека се префрлани од една институција во друга, со образложение дека не се надлежни за постапувањето по нивните барања.

Хелсиншкиот комитет поднесе барања за пристап до информации од јавен карактер за располагањето на т.н. „социјални станови“ до Министерството за транспорт и врски на Република Македонија и Акционерското друштво за изградба и стопанисување со станбен простор и со деловен простор од значење на Републиката, како надлежни институции за располагање и распределба на социјални станови. Од АД за изградба и стопанисување со станбен простор и со деловен простор од значење на Републиката добивме информација дека располага со станови изградени по „Програмата за изградба и одржување на станови, сопственост на Македонија – Проект ФР 1674“ наменети за лица во социјален ризик и други ранливи групи во градовите Скопје, Битола, Ресен, Демир Хисар, Охрид, Прилеп, Кичево, Кочани, Македонска Каменица, Берово, Крива Паланка, Штип и Кавадарци. Од страна на Министерството за транспорт и врски добивме одговор во кој беа цитирани одредбите од Законот за домување, при што бевме упатени да се обратиме до АД за изградба и стопанисување со станбен простор и со деловен простор од значење на Републиката.

Во текот на месец февруари, Министерот за транспорт и врски ја информираше јавноста дека „Министерството за транспорт и врски во месец март ќе распише оглас за распределба на 79 социјални станови низ повеќе градови во државата, од кои 59 се за лица од социјален ризик и 20 за лица со ниски примања”¹ Од објавувањето на веста во јавност до 06.07.2018 година кога беше конечно објавен огласот, надлежните институции не дадоа образложение за причините поради кои е одложено објавувањето на јавниот оглас за распределба на социјални станови. Имено, во месец јули, Министерството за транспорт и врски го објави јавниот оглас за распределба на 53 станови, од кои 43 станови во Кочани и 10 во Македонски брод.

¹ Сугарески: Следниот месец оглас за распределба на 79 социјални станови - <https://telma.com.mk/sugareski-sledniot-mesets-oglas-za-raspredelba-na-79-sotsijalni-stanovi/>

HELSINKI COMMITTEE FOR HUMAN RIGHTS

 ХЕЛСИНШКИ КОМИТЕТИ И МАКЕДОНИЈА СОМИТЕТ ДИ **HELSINKI** **ХЕЛСИНШКИ**
КОМИТЕТ ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА **HELSINKI** CUMHURİYETİ'NİN **HELSINKI** СОМИТЕТИ БАСО КОМИТЕТ ЗАЉУДСКА
PER TE DREPTAT E HJERIUT I REPUBLIKES SE MA K E D O N I S E E **HELSINKI** TI- NDREPTULI-A E MANUSËNGERE OMLUIDIREPUBLICA NE JAMIJA KI REPUBLKA MAKEDONJA ПРАВА РЕПУБЛИКЕ МАКЕДОНИЈЕ
Наум Наумовски Борче 83; 1000 Скопје, Р. Македонија; тел/факс: + 389 2 311 9073; +389 2 329 0469
Naum Naumovski Borche 83; 1000 Skopje; R. Macedonia; tel/fax: + 389 2 311 9073; +389 2 329 0469

Тренчевска. Во дискусијата се вклучија: пратеничките Жаклина Лазаревска, Мирсада Емини-Асани и Маја Морачанин, потоа Лазар Јовевски од Правниот факултет „Јустинијан Први“-Скопје, како и претставниците на невладините организации, Ана Блажеска од Центарот за истражување и креирање политики, Игор Јадровски од Хелсиншкиот комитет за човекови права, Снешка Илиќ од Реактор, Јасна Оровчанец-Арангеловиќ од Македонското здружение на млади правници, Ангел Димитров од Организацијата на работодавачи на Македонија, Слободан Трендафилов од Сојузот на синдикати на Македонија и адвокатката Софија Бојковска.

По дискусијата беа донесени следните заклучоци:

1. Потребни се измени на Законот за работните односи со цел унапредување на позицијата и заштита на жената работничка и постигнување на родова еднаквост;
2. Неопходно е да се отпочне инклузивен процес за измени и дополнување на Законот за работните односи во кој ќе бидат вклучени здруженијата на граѓани;
3. Министерството за труд и социјална политика да го отвори процесот за измени на Законот за работните односи во кој ќе бидат вклучени сите социјални чинители вклучитено и здруженијата на граѓани;
4. Измените на Законот за работните односи треба да гарантираат заштита на работничките кои имаат склучено договор на определено време во случаите на бременост и породилно и родителско отсуство;
5. Измените на Законот за работните односи треба да обезбедат неусловено и гарантирано користење на родителското отсуство од страна на мајката и таткото, како и поголема вклученост на мажите во грижата за своите деца, преку користење на задолжително родителско отсуство од минимум 3 месеци;
6. Овие заклучоците да се објават на веб-страницата на Собранието на Република Македонија и да се достават и до Министерството за труд и социјална политика и забелешките да бидат земени предвид.

Препорака: Хелсиншкиот комитет продолжува да работи на работнички права и да иницира вакви јавни расправи за кои верува дека ќе донесат позитивни промени. Само преку јавна дискусија во која ќе учествуваат сите засегнати страни, може да се донесат законски решенија кои ќе ги штитат работничките и работниците и кои ќе донесат социјална правда. Ја поздравуваме одлуката на Комисијата за еднакви можности на жените и мажите да одговори позитивно на оваа иницијатива, со надеж на преточување на дадените препораки во законски решенија.

HELSINKI COMMITTEE FOR HUMAN RIGHTS

HELSINKI KOMITETI I MAKEDONIA COMITET DI HELSINKO ХЕЛСИНШКИ
HELSINKI CUMHURİYETİ'NİN HELSINKI HELSINKI KOMITETI B A S O ХЕЛСИНШКИ
PER TE DREJTAT E HJERIUT I REPUBLIKES SE TI- NDREPTULI-A E MANUSËNGERE КОМИТЕТ ЗАЉУДСКА
MAKEDONISE E INSAN HAKLARI KOMITESI OMLUIDIREPUBLICA NEJAMIJA KI ПРАВА РЕПУБЛИКЕ
MAKEDONIJA REPUBLKA MAKEDONIJA MAKEDONIJE

Наум Наумовски Борче 83; 1000 Скопје, Р. Македонија; тел/факс: + 389 2 311 9073; +389 2 329 0469
Naum Naumovski Borche 83; 1000 Skopje; R. Macedonia; tel/fax: + 389 2 311 9073; +389 2 329 0469

ЛГБТИ

НОВИОТ ЗАКОН ЗА СПРЕЧУВАЊЕ И ЗАШТИТА ОД ДИСКРИМИНАЦИЈА ВО СОБРАНИСКА ПРОЦЕДУРА

Во текот на месец јуни новиот изменет Закон за спречување и заштита од дискриминација се најде во собраниска процедура на разгледување. Она што е значајно за овој закон се предложените измени и што тие значат. Првата измена е по однос на основите за дискриминација кои се проширени и во новиот предлог ги содржат сексуалната ориентација и родовиот идентитет кои беа едни од основните барања и заложби на ЛГБТИ заедницата, но и е чекор понапред кон исполнување на обврските на државата преземени пред меѓународните тела, меѓу кои и Европската Унија.

ЛГБТИ луѓето се постојано дискриминирани во различни општествени сфери, а постоечките решенија од законот не нудат сигурност за заштита од дискриминација. Додавањето на овие две основи за дискриминација ќе придонесат кон подобрување на заштитата на ЛГБТИ заедницата во случаите на дискриминација каде од досегашната пракса за жал ниту во случаи во кои постои очигледна дискриминација, Комисијата за заштита од дискриминација не ја утврдуваше.

Европската Унија во неколку наврати и забележуваше на државата по однос на ова прашање и потребата од измени. Забелешките дадени на работата на Комисијата ја донесоа следната измена која е предвидена со новиот текст на законот, во насока на е професионализација, независност и подобрување на ефикасноста на Комисијата за заштита од дискриминација. Во моментот Комисијата работи со средства кои се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија и членовите кои работат во Комисијата примаат месечен надоместок од две просечни месечни нето плати во Република Македонија. Дополнително членовите истовремено извршуваат други функции и се на други работни места. Во таа насока, новиот текст на законот предвидува професионализација, независност и подобрена ефикасност на Комисијата. Најпрво предвидена е неспоивост на функцијата во Комисијата со вршење на друга јавна функција, друго работно место или функција во политичка партија. Дополнително се предвидени повисоки критериуми за избор на членови на Комисијата, со кои услови се придонесува кон професионализација. Понатаму предвиден е посебен буџет за Комисијата со кое решение се придонесува кон поголема независност.

Препорака: Во моментот новиот изменет Закон за спречување и заштита од дискриминација се наоѓа пред Собранието на Република Македонија на разгледување. Хелсиншкиот комитет за човекови права на РМ за таа цел апелира до сите пратеници на Собранието да ги поддржат новите измени на законот, бидејќи истите придонесуваат кон поголема еднаквост и

HELSINKI COMMITTEE FOR HUMAN RIGHTS

ХЕЛСИНШКИ

КОМИТЕТ ЗА ЧОВЕКОВИ
ПРАВА НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА

КОМИТЕТИ И
HELSINKI
PER TE DREJTAT E HJERIUT
I REPUBLIKES SE
MAKEDONISE E

MAKEDONYA
CUMHURİYETİ'NİN
HELSINKI
İNSAN HAKLARI KOMİTESİ

COMITET DI
HELSINKI
TI- NDREPTULI-A
OMLUIDIREPUBLICA
M A C H E D O N I A

HELSINSKO
COMITETI BASO
E MANUSËNGERE
NEJAMIJA KI
REPUBLKA MAKEDONIJA

ХЕЛСИНШКИ
КОМИТЕТ ЗАЉУДСКА
ПРАВА РЕПУБЛИКЕ
МАКЕДОНИЈЕ

Наум Наумовски Борче 83; 1000 Скопје, Р. Македонија; тел/факс: + 389 2 311 9073; +389 2 329 0469
Naum Naumovski Borche 83; 1000 Skopje; R. Macedonia; tel/fax: + 389 2 311 9073; +389 2 329 0469

недискриминација за ЛГБТИ луѓето како една маргинализирана група. Ваквите законски решенија ја приближуваат државата кон поголема афирмација на човековите права и градењето на општество еднакво за сите.